

Yoksulun Trajedisi

– AuBaDe) · 22 Kasım 2025

Olay ve Kahramanı

On dokuzuncu asrın buhranlı sularında, İstanbul...
Bu şehir ki, ne bir medeniyetin mezarıdır ne de bir -
İmparatorluğun tahtı; o, hayatın ta kendisidir.
Gündüzleri altın yıldızlarla parlayan camiler -
ve saraylarla mağrur, geceleri ise -
Haliç'in zifri karanlığında kaybolan, sefaletin-
ve ihtirasın çığıllıklarıyla yankılanan bir uyumsuzluk.

Bu kalabalık ve zalim sahnede, kahramanımız,
Cemil. ne bir paşazade ne de bir entelektüeldir.
O, Fener Rum Lisesi'nin devasa kırmızı duvarlarının gölgesinde doğmuş,
Kırık umutlarla marangozluk sanatını öğrenmiş,
Tükenmez sabrın ve sessizliğin zirvesine kurulmuş bir sefildir.
Elleri, meşe ve ceviz ağacının damarlarını okuyan,
lakin kendi kaderinin karmaşık düğümlerini çözemeyen, biçare
Onun gözleri, Marmara'nın fırtınalı bir günü gibi mavi ve kederliydi; içinde,
Bir isyanın kıvılcımıyla, derin bir aşkın umutsuzluğu yatıyordu.

Aşk ve Trajedi

Cemil'in kalbi, o asil ve yoksul göğsünün içinde,
Zehra için atıyordu. Zehra, Balat'ın taş döşeli, rutubetli-
Sokaklarında bir mum alevi gibi nazıkçe salınan,
Güzelliği israfa yol açan bir kızdı.
O, yoksulluğun kirinden arınmış, tabiatın cömertlikle işlediği bir heykeldi.

Ancak bu Hugovari hikayede, mutluluk geçici bir yanılsamadır.
Zehra'nın güzelliği, onu kaçınılmaz bir felakete sürükleyecekti.
Semtin zengin ve nüfuzlu kabadayısı, Hasan Efendi, nam-ı diğer
"Kara Hasan", bir ipekböceğinin kozayı kemirmesi gibi,
Cemil'in hayatını yavaşça sarmalamaya başlamıştı.
Hasan Efendi, gücün ve ahlaksızlığın birleşimi; bir vicdan yerine,
Cebinde bir tomar altın taşıyan, toplumun yarasıydı.

Yargı ve İnfaz

Bir kış gecesi, Haliç'in üzerine çöken o sisli ve boğucu perdenin - altında, trajedi doruğa ulaştı.

Hasan Efendi, Zehra'yı bir tuzağa düşürdü.

Cemil, elinde sadece atölyesinde kullandığı kaba, keskin bir marangoz rendesiyle— Emekle yoğrulmuş bir adalet aracıyla—sevgilisini kurtarmak için yola çıktı.

Olay yerinde, ne bir düello ne de bir kahramanlık parlaması yaşandı.

Yalnızca bir anlık delilik, yoksul bir adamın biriken hıncının patlaması vardı.

Cemil, bir canavarın pençesine düşmüş masumiyeti koruma güdüsüyle,

Hasan Efendi'yi o renderin keskin yüzüyle yaraladı.

Hasan Efendi yaşadı, ancak

Cemil'in kaderi, bir celladın eliyle mühürlendi.

Cemil'in tutuklanması, bir trajedi baladıydı.

O, parmaklıklar ardında bile asil bir duruş sergiledi.

Mahkemede ne inkar etti ne de yalvardı;

Sadece Adalet, efendiler,

Bu şehirde daima altın bir kefeyle mi tartılacaktır diye sordu?"

Bu soru, yargıçların yüzüne bir tokat gibi çarptı ve cevapsız kaldı.

Bir Çan Sesinin Yankısı

Hüküm: Sürgün. Cemil, Anadolu'nun ıssız bir köşesine gönderilecekti.

Zehra, bu trajedinin ağırlığı altında, yoksulluğun

ve hastalığın onu kemirmesine seyirci kaldı.

Hikaye, Cemil'in Sarayburnu'ndan gemiye biniş sahnesiyle sona erer.

O, yüzünde ne isyan ne de pişmanlık; sadece derin,

dondurucu bir sükûnet taşıyordu.

O an, Ayasofya'nın minaresinden yankılanan ezan sesi,

Cemil'in çaresizliğine bir ilahi gibi eşlik etti.

Nihai Sükûnet

Hüküm: Sürgün. Cemil, kendi emeğiyle yoğurduğu,

fakat adaletin kokuşmuş terazisinde tartılmayan -

masumiyetini sırtında bir yük gibi taşıyarak
Anadolu'nun ıssızlığına mahkûm edildi.

Zehra ise, aşkın ve yoksulluğun bu çifte darbesi altında ezildi.
Güzelliği, artık sadece ölümün solgunluğunu yansıtan bir aynaydı.
O, Cemil'in gemisinin dumanının İstanbul semalarında-
kayboluşunu izlerken, kendi hayatının da o dumanla birlikte dağıldığını hissetti.

Hikaye, Sarayburnu'ndan ayrılan o buharlı geminin sesiyle son bulur.
Cemil'in yüzünde, ne bir isyan ne de pişmanlık,
Sadece taşlaşmış, dondurucu bir sükûnet vardı.
O an, Ayasofya'nın minaresinden yayılan ezan sesi,
Bir adamın çaresizliğine değil, toplumun umursamazlığına yakılan bir ağıt gibiydi.

"Cemil'in göğsündeki yara, sadece bir ferдин yarası değildi;
O, insanlığın vicdanında açılan, kapanmaz ve derin bir yarıktı.
Yoksulun ihtişamı, işte bu derin sessizlikte,
Zalimliğe karşı duran o kırılmaz ruhun son direnişinde yatıyordu."

.
Mustafa Yaman
15kasım 2025